

Pokyn k vykazování dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami v Libereckém kraji

Dokument je vytvořen v souladu s požadavky koncepce speciálního školství v Libereckém kraji. Sleduje rovnoměrné a spravedlivé rozložení finančních prostředků regionálního rozpočtu v péči o všechny děti, žáky a studenty (dále jen „žáky“) se speciálními vzdělávacími potřebami. Pokyn respektuje základní klasifikaci stanovenou MŠMT pro statistické výkazy. Stanovením pravidel se zmírní rozdíly mezi jednotlivými regiony v kraji i rozdíly v potřebách vzdělávání žáků s různým stupněm postižení ve speciálních i běžných třídách. Zároveň slouží ředitelům škol i pedagogům pro snadnější a správné zařazení žáka do výkazu v různých administrativních systémech pro školy. Tento pokyn nemění současnou praxi nutné spolupráce škol a poradenských zařízení.

Klasifikace druhu a stupně postižení žáků se vztahuje na vykazování počtu žáků ve speciálních třídách (oddíl VIII. řádky 0801 až 0815), stejně na vykazování počtu individuálně integrovaných žáků (oddíl IX. řádky 0901 až 0915) a na vykazování žáků vzdělávaných podle podmínek §42 školského zákona (oddíl XIII.) ve Výkazu o základní škole M3. Odpovídajícím způsobem je žádoucí vyplňovat i všechny další výkazy, které se týkají žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Školské poradenské zařízení v závěru Odborného posudku uvede přesnou klasifikaci podle druhu a stupně postižení s odkazem na příslušný řádek výkazu. Ředitel školy nebo zařízení je povinen se tímto vyjádřením řídit a žáka uvést do výkazu dle klasifikace školského poradenského zařízení. Každý žák se do oddílu VIII. (resp. IX. nebo XIII.) zapisuje pouze jedenkrát.

Každému žáku přísluší pouze jeden příplatek podle druhu a stupně postižení. Finanční prostředky nelze kumulovat za dílčí postižení. Následuje podrobný popis, jak správně žáka podle druhu a stupně postižení do výkazu zařadit.

Jednotlivé druhy a stupně postižení ve statistických výkazech

1. Klasifikace mentálního postižení:

Název kategorie mentální retardace	Hodnota IQ	Oddíl VIII. Speciální třídy Číslo řádku	Oddíl IX. Individuálně integrovaní Číslo řádku
Lehká	50 – 69	0801**	0901**
Střední	35 – 49	0801a	0901a
Těžká	20 – 34	0802	0902
Hluboká	do 19	0803	–

V řádku 0801 (resp. 901) je vždy uveden celkový počet žáků s mentálním postižením. Počet žáků s lehkou mentální retardací se nevykazuje zvlášť, je obsažen pouze ve zmíněném součtu. Další počty žáků podle stupně mentálního postižení jsou uvedeny v příslušných řádcích. Při klasifikaci mentálního postižení poradenské zařízení zohlední různé specifické dovednosti klienta, které mohou být nerovnoměrně rozloženy, a přihlédně k různorodosti symptomů u každé diagnózy. Nestačí brát ohled pouze na intelektový kvocient.

Stanovení vzdělávání dětí s hlubokým mentálním postižením podle podmínek §42 školského zákona provádí místně příslušný krajský úřad (dle místa trvalého bydliště dítěte) se souhlasem zákonného zástupce, a to na základě doporučení školského poradenského zařízení a odborného lékaře. Takto vzdělávání žáci se vykazují pouze v oddíle XIII. Výkazu o základní škole.

2. Klasifikace sluchového postižení:

Název kategorie ztráty sluchu	Velikost ztráty sluchu podle WHO, podle MKF	Oddíl VIII. Speciální třídy Číslo řádku	Oddíl IX. Individuálně integrování Číslo řádku
Lehká, střední a středně těžká vada sluchu	26 – 70 dB nebo 5 – 49 %	0804**	0904**
Těžká a velmi závažná vada sluchu, hluchota	71 a více dB nebo 50 – 100 %	0805	0905

Číselné limity mezinárodní klasifikace WHO, MKF pro určení míry závažnosti vady s ohledem na vzdělávání jsou pouze orientační, nemohou postihnout různorodost dopadů postižení na osobnost každého sluchově postiženého jedince. Poradenské zařízení proto přihlédne v odůvodněných případech k individuálním potřebám u konkrétního žáka.

3. Klasifikace zrakového postižení:

Název kategorie vady zraku	Oddíl VIII. Speciální třídy Číslo řádku	Oddíl IX. Individuálně integrování Číslo řádku
Zrakové znevýhodnění	*	*
Zrakové postižení	0806**	0906**
Těžké zrakové postižení	0807	0907

Těžké zrakové postižení lze přiznat žákům prakticky a úplně nevidomým a žákům se slabým zrakem, tedy těm, kteří ještě zvládají čtení, ale s progresí zrakové vady.

4. Klasifikace vad řeči (narušené komunikační schopnosti):

Název kategorie vad řeči (názvy diagnóz jsou uvedeny pro orientaci SPC)	Oddíl VIII. Speciální třídy Číslo řádku	Oddíl IX. Individuálně integrování Číslo řádku
Lehké vady řeči: <i>Dysfázie – dysfatické rysy, Dyslalie, Balbuties, Tumultus sermonis, Rinolalie a Palatolalie, Mutismus (případně mluvní negativismus), Verbální dyspraxie</i>	*	*

Název kategorie vad řeči (názvy diagnóz jsou uvedeny pro orientaci SPC)	Oddíl VIII. Speciální třídy	Oddíl IX. Individuálně integrování
	Číslo řádku	Číslo řádku
Středně těžké vady řeči: <i>Opožděný vývoj řeči, Dysfázie, Dyslalie, Balbuties, Tumultus sermonis, Rinolalie a Palatolalie, Mutismus (případně mluvní negativismus), Verbální dyspraxie</i>	0808**	0908**
Těžké vady řeči: <i>Opožděný vývoj řeči, Vývojová dysfázie, Afázie, Balbuties – porucha plynulosti řeči s dalšími projevy, Dysartrie</i>	0808a	0908a

Všechny diagnózy vad řeči se vyskytují ve formě lehké, středně těžké a těžké. Kritéria pro určení míry závažnosti vady jsou pouze orientační, nemohou postihnout různorodost symptomů každé diagnózy, je třeba počítat s přesahy do dalších oblastí, jako je narušení dalších dílčích schopností, narušení emocionální složky, sociability, adaptability. Je třeba zabývat se nejen mluvenou řečí, ale také řečí čtenou a psanou.

Specifický logopedický nález u diagnózy ADD a ADHD se vykazuje v řádku Vývojové poruchy chování nikoli jako vada řeči.

5. Klasifikace tělesného postižení:

Název kategorie tělesné vady (názvy diagnóz jsou uvedeny pro orientaci SPC)	Oddíl VIII. Speciální třídy	Oddíl IX. Individuálně integrování
	Číslo řádku	Číslo řádku
Lehké tělesné vady: <i>Organická poškození CNS s postižením motoriky při samostatné mobilitě (př. DMO – diparéza, chůze bez pomůcek), tělesná postižení organického původu (př. poúrazové stavy, deformace, malformace, amputace), případně chronická onemocnění (př. epilepsie, alergická onemocnění, srdeční vady) vyžadující mírnou úpravu školního vzdělávání</i>	0809**	0909**
Středně těžké tělesné vady: <i>Organická poškození CNS s postižením motoriky při částečně omezené mobilitě (př. DMO – chůze s pomůckami), tělesná postižení organického původu (př. poúrazové stavy, deformace, malformace, amputace), případně chronická onemocnění (př. epilepsie, alergická onemocnění, srdeční vady, poruchy metabolických procesů, nádorová onemocnění, kožní onemocnění, onemocnění trávicího traktu) vyžadující rozsáhlejší úpravu školního vzdělávání</i>	0809**	0909**

Název kategorie tělesné vady (názvy diagnóz jsou uvedeny pro orientaci SPC)	Oddíl VIII. Speciální třídy Číslo řádku	Oddíl IX. Individuálně integrovaní Číslo řádku
Těžké tělesné vady: <i>Organická poškození CNS s těžkým postižením motoriky – imobilita se závislostí na kompenzačních pomůckách a/nebo na asistenční pomoci, (př. DMO – kvadraparetická forma), tělesná postižení organického původu (př. poúrazové stavy, deformace, malformace, amputace), případně chronická onemocnění (př. epilepsie, alergická onemocnění, srdeční vady, poruchy metabolických procesů, nádorová onemocnění, kožní onemocnění, onemocnění trávicího traktu) vyžadující rozsáhlé úpravy školního režimu</i>	0809a	0909a

6. Klasifikace souběžného postižení více vadami (tj. kombinované vady):

Za postiženého **více vadami** se považuje dítě resp. žák postižený současně dvěma nebo více na sobě kauzálně nezávislými druhy postižení, z nichž každé by jej vzhledem k hloubce a důsledkům opravňovalo k zařazení do speciální školy příslušného typu.

Příplatek na zdravotní postižení se poskytuje **pouze na jeden typ vady**. V případě kombinace lehkého mentálního postižení se smyslovou nebo tělesnou vadou nebo autismem se bere v úvahu těžší postižení a příplatek za zdravotní postižení se poskytne pouze na jeden typ vady.

Proto u žáků s kombinovanými vadami, neboli více vadami je třeba posoudit každý druh vady jednotlivě podle stupně postižení a potom vykázat podle následující tabulky.

Název kategorie souběžného postižení více vadami	Oddíl VIII. Speciální třídy Číslo řádku	Oddíl IX. Individuálně integrovaní Číslo řádku
Lehce a středně postižení	vykazují se pouze dle dominantního druhu postižení, přestože jde o více vad	vykazují se pouze dle dominantního druhu postižení, přestože jde o více vad
Těžce postižení (včetně středně těžkého mentálního postižení, podle vyhlášky č. 73/ 2005 Sb. §1 odstavec (5)) při dvou nebo více vadách, kdy druhá vada je středního nebo rovněž těžkého stupně	0810**	0910**
Z výše uvedených pouze hluchoslepí	0811	0911

Výjimka: Ve výjimečném případě u žáka s těžkým tělesným nebo smyslovým postižením a zároveň s lehkým mentálním postižením, pokud žák vykazuje výrazně zvýšené nároky na vzdělávání, může poradenské zařízení individuálně doporučit vykázání v řádku 0810 jako Souběžné postižení více vadami (především u žáka při dolní hranici LMR).

7. Klasifikace vývojové poruchy učení - specifické poruchy učení (SPU – dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie):

Název kategorie vývojové poruchy učení	Oddíl VIII. Speciální třídy Číslo řádku	Oddíl IX. Individuálně integrování Číslo řádku
SPU kategorie A vyžadují nízkou míru podpůrných opatření, bez integrace, zohlednění v klasifikaci a uplatnění podpůrných opatření	*	*
SPU kategorie B vyžadují střední míru podpůrných opatření, integraci v ZŠ s nárokem na individuální speciální pedagogickou péči mimo vyučování	0812	0912

8. Klasifikace vývojové poruchy chování:

Název kategorie vývojové poruchy chování	Oddíl VIII. Speciální třídy Číslo řádku	Oddíl IX. Individuálně integrování Číslo řádku
Poruchy chování kategorie A vyžadují nízkou míru podpůrných opatření, individuální přístup	*	*
Poruchy chování kategorie B vyžadují střední míru podpůrných opatření, individuální přístup	0814**	0914
Poruchy chování kategorie C vyžadují vysokou míru podpůrných opatření, individuální přístup	0814a	–

9. Autismus:

Název kategorie	Oddíl VIII. Speciální třídy Číslo řádku	Oddíl IX. Individuálně integrování Číslo řádku
Diagnóza autismus	0815	0915

Upozornění: U vad, které s diagnózou autismus souvisejí, se v žádném případě nevykazuje souběžné postižení více vadami, protože sama diagnóza autismus zakládá nejvyšší nároky na finanční zabezpečení vzdělávání žáka.

* žáků se zdravotním znevýhodněním ve smyslu §16 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění, nenáleží zvýšené finanční nároky při zabezpečení vzdělávání

** v řádcích 0801, 0804, 0806, 0808, 0809, 0810, 0814, resp. 0901, 0904, 0906, 0908, 0909, 0910 jsou uvedeny vždy počty všech žáků s konkrétním druhem zdravotního postižení bez ohledu na stupeň postižení, v následujícím řádku je vždy počet žáků s těžkým postižením z celkového výše uvedeného počtu

Ve spolupráci s poradenskými zařízeními Libereckého kraje vypracovaly:
M. Nešporová a M. Zábranská

Schválila: Ing. Jiřina Princová, vedoucí odboru školství, mládeže, tělovýchovy a sportu

Účinnost od 1. 9. 2012
Aktualizace dne 1. 11. 2013